

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.16g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 287² din Codul fiscal

CHIȘINĂU

29 ianuarie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 25 ianuarie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 29 ianuarie 2019 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 287² din Codul fiscal, ridicată de către dl Vladimir Kovali, parte în dosarul nr. 3-552/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.
2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 25 ianuarie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 30 noiembrie 2016, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a emis avizul de plată, prin care dl Vladimir Kovali a fost obligat să achite impozitul pe avere pentru anul 2016.
4. La 26 decembrie 2016, dl Vladimir Kovali a depus o cerere prealabilă în adresa Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, solicitând anularea avizului de plată.
5. La 12 ianuarie 2017, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a informat petiționarul că nu există un motiv de anulare a avizului de plată.
6. La 27 ianuarie 2017, reclamantul a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, prin care a solicitat anularea avizului de plată cu privire la achitarea impozitului pe avere pentru anul 2016.

7. În cadrul ședinței de judecată din 16 noiembrie 2018, reclamantul a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 287² din Codul fiscal, care stabilește care sunt subiecții impunerii.

8. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale, pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 15 Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

10. Prevederile relevante ale Codului fiscal sunt următoarele:

Articolul 287² Subiecții impunerii

„(1) Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) În cazul în care bunurile imobiliare reglementate de prezentul titlu se află în proprietate (în folosință) comună în diviziune a mai multor persoane, subiect al impunerii este considerată fiecare dintre aceste persoane, în cota-parte care îi revine.

(3) În cazul în care bunurile imobiliare reglementate de prezentul titlu se află în proprietate comună în devălmășie, subiect al impunerii este considerat, în baza acordului comun, unul din proprietari (coproprietari). În acest caz, toți proprietarii (coproprietarii) poartă o răspundere solidară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că dispozițiile art. 287² din Codul fiscal sunt neconstituționale,

deoarece stabilesc un regim fiscal diferit pentru proprietarii care dețin bunuri imobiliare în proprietate comună în devălmășie, în raport cu cei ce dețin bunuri imobiliare în proprietate comună pe cote-părți. Autorul menționează că prevederile contestate încalcă articolele 15 și 16 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului fiscal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Vladimir Koval, parte în dosarul nr. 3-552/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani. Sesizarea este formulată de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 287² din Codul fiscal.

16. Din motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul este nemulțumit de modul în care legislatorul a distribuit sarcina fiscală ce rezultă din impozitul pe avere, menționând, în acest sens, că prevederile articolului 287² din Codul fiscal încalcă dispozițiile constituționale ale articolului 15, care prevede universalitatea drepturilor și a libertăților consacrate prin Constituție, și ale articolului 16, care garantează egalitatea tuturor cetățenilor Republicii Moldova în fața legii și a autorităților publice.

17. De asemenea, Curtea menționează că prevederile contestate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici similare și a pronunțat, în acest sens, Deciziile nr. 96 din 19 decembrie 2016, nr. 78 din 27 iulie 2017 și nr. 93 din 21 septembrie 2017.

18. Curtea reține că, potrivit reglementărilor constituționale, stabilirea prin lege a obligației de plată a anumitor impozite sau taxe ține de competența exclusivă a legislatorului.

19. Articolul 58 alin. (2) din Constituție prevede că sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale, iar Curtea a stabilit în jurisprudența sa că normele constituționale menționate se referă la stabilirea justă a sarcinilor fiscale, dar nu la impozitarea egală (a se vedea HCC nr. 8 din 12 aprilie 2007). Astfel, legislatorul trebuie să manifeste o grijă deosebită atunci când determină categoria de venit sau tipul de proprietate în privința căreia se instituie sarcina fiscală, suma concretă datorată și modul concret de calcul al sarcinii fiscale.

20. Curtea constată că, prin Legea nr. 138 din 17 iunie 2016, Codul fiscal a fost completat cu un nou tip de impozit – impozitul pe avere. Astfel, subiecți ai impunerii prin impozitul pe avere sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietatea (în folosința) comună în diviziune a mai multor persoane, subiect al impunerii este considerată fiecare dintre aceste persoane, în cota-parte care îi revine. În cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietatea comună în devălmășie, subiect al impunerii este considerat, în baza acordului comun, unul dintre proprietari (coproprietari).

21. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 16 din Constituție, Curtea reiterează că principiul egalității nu presupune uniformitate de tratament juridic, astfel încât în situații de fapt diferite legislatorul este obligat să impună un tratament juridic diferit. Astfel, Curtea nu poate reține pretinsa încălcare a articolului 16 din Constituție, deoarece în cauza de față legislatorul nu poate impune un tratament fiscal egal între două categorii de persoane aflate în situații juridice distincte: persoanele care dețin proprietatea comună pe cote-părți și cele care dețin proprietatea comună în devălmășie.

22. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește criteriile de admisibilitate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 287² din Codul fiscal, ridicată de către dl Vladimir Kovali, parte în dosarul nr. 3-552/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 29 ianuarie 2019

DCC nr. 13

Dosarul nr. 16g/2019